

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloquentia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Octauus fons inventionis, leges. Capvt X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

tulit. Cuius vestigia secui syllogista, nobis innumerabilem vim apophlegmatum prodiderunt. Non est semper in eo adeo antiquis insistendum, ut nostra tempora ingeniorum, dictorum, exemplorumque fecunditate fatis opulenta negligamus. Ideo praeclarum erit nostrorum Regum, & illustrium viorum admisere sententias, quales feruntur HENRICI MAGNI quarti selectas aliquas inuenies in eisolatione ad Mariam Augustam, quam ex Gallico Patris Richomij, viri de eloquentia gallica per bene meriti, latinè reddidi. Fuit prosector in admirabili rege illa extemporancorum dictorum insignis felicitas, & Θραυλογία λαχενικότάτη, digna, qua memoria commenderur monumentis.

Baron. an. Cliv. 1529.
uiratus constitutus est ab eodem Imperatore, delectique Joannes Patrius vir consularis, & exquæstor, Leontius magister militum ex P. Praetorio. Phocas magister militum, & Patrii s. Basilius Patrius ex praefecto praetorio Orientis, Thomas exquaestor sacri palarii. Tribonianus Magister officiorum, Constantius comes sacrarum largitionum, Theophilus comes sacri Consistorii. Diocorus, & Præsentinus togati Iudices sacri Praetoriani. Illi ex tribus Codicibus Gregoriano, Hermogeniano, & Theodosiano, tertium clucubrauerunt illum ipsum Iustinianum. Ex his fontibus, jurisprudentia maxime petenda est eruditio, qua: quam gravis si, quam prudens, quam loquax, quis p o dignitate sati complecti possit: cum præsterrim Christianæ veritatis face illustrata, ad summum generis humani bonum, tam salutares leges prodiuerint. Et quamvis ex gentilitatis malo præsei legislatores in variis incidenter errores, magna tamen sapientiae vestigia in iis plerisque est reperi, qualia sunt illa apud Persas.

Iustitiam ante omnia colunto, & ad Xenoph. eam pueri exercenter, ex quo Xenophon L. Cyri, pueros apud Petras ad discendam iustitiam, Prudentia non secus ac in ludum literarium Graeci & in eis solent frequentes conueniente memorat, tuis in modi oī μὲν δὴ παιδεῖς εἴσται εἰπεῖν οὐδεὶς φοιτῶν - tis legibus διαγέτει μανθάνοντας ξερούντες, κατὰ antiquar. γεων, οὐκέτι τὸ τρέχοντα, οὐτε ταφῆντα. Herod. Item veritatem lectantur, dolum malum emouento, Magistribus parentio. Ingrati in iudicium vocantur, & pro delicto puniuntur. Adulteria, & lecti genialis iniurias vindicantur, &c.

Apud Aegyptios. Ioseph. l. 11. e. 6. Aegypt. Singulis annis apud prouinciarum præsides, omnes unde viuant demonstrant. Si quis secus faxisit, aut unde legitime viuat non dem. Herodot. strait, capitale esto. Periuri capite mulcentur. Atheneus. Apud Athenienses. Ioseph. l. 11. e. 6. Laert. in Agath. Si quis in insculptum hominis cadaver incidat, omni parte id terra obruat, & sepeliat ad occasum spectans. Atheti morte multantur.

Romn.
Dion. 41.
Cic. 2. de
leg.

Tall. 1. 3.

Muchiores
variarum
legum.

CAPUT X.
Legem Reginam Deorum, & hominum appellat Pindarus apud Athenum, quem secutus Nonnius in Dionysiacis cecinit.
Αγνοεῖν αὐτὸν, καὶ αὐτοὺς.

Et est certe vnicum quoddam, quod uniuersum mundum regit, imperandi, prohibendique sapientia. Ex quo magnæ sunt authoritatis leges, si modo ad æternæ veritatis normam componantur. Nam, vt ait D. Augustin. Omnim legum est in manus censure, non nisi diuina legis imaginem gerat. Ut corpora nostra sine mente, sic ciuitas sine legibus, suis partibus, vt neruis, ac sanguine, & membris vti non potest.

Atque, vt magna est legum excellētia, & maiestas, sic etiam iurisprudentia, quæ easdem tractandas suscepit, sapientia seminarium est, & omnis prudenter officina. Cum præsterrim constet leges, à prudenterissimis sui ævi mortalium inuentas, sacerdorum, ingeniorumque accessione ad immeasum decus effloruisse. Cecrops Atheniensibus leges præscripsit, Argius Phoronœus, Cretensibus Minos, & Radamanthus, Lycurgus Lacedæmonijs, Babylonij Zoroafires. Romani postea ex sapientissimis quibusque duodecim tabulas compilantur, quas merito (vel Ciceronis testimonijs) multorum Philosopherum scriptis anteponas. Sed omnium ingenia, labores, & curas vici. Iustinianus Imperator in codice edendo, quem Iustinianum de suo nomine appellavit. Ad hoc curandum opus, Decem-

Si quis pudicitiam profluerit, aut expatriat, huic iuridictori ius apud populum concessionandi.

Apud Lac demonios.

Omnes Dij, Deoque colantur armari, & id nro artificio, ad molisitem de ciuitate abigendam, militarem disciplinam excelen-dam.

Votum omnium sit, vt Dij honesta ob bonas actiones largiantur, nihilque amplius.

Maiorum imperium libenter omnes pati a-sufficiant.

In legibus Nume.

**Plato de
repub.**

Romanis.

Deos patrios colunto: externas supersticio-nes, aut fabulas ne admiscerent.

Ne quid inauspicio publice gerunto.

No-tuna sacrificia, priuilegiaque amouen-tor.

Meenia sancta existimantor.

Ds ex amputata vite ne libano.

Pellex aram Iunonis ne tangito, si tangit, Ju-noni crinibus demissis agnum, scemina cæ-dito.

Patronus, si clienti fraudem faxit, sacer esto.

Hare exempli caufsa, in quibus partim reli-gionem, partim prudenciam elucidere videois, atque eō sententijs, & apophegmatis sunt grauiora, quod non vnius priuati, sed ciuitatum, & clarissimum gemitum sunt monu-menta. Congessi olim in singularē libellum nōdūm editum Aegyptiorum, Persarum, Atheniensium, Lacedemoniorum, Romanorū denique præcipuas leges, & s̄, ex quibus multa possunt ad eruditōnem decerpī. Verū cauendum est, ne ista, aut in causulis afferan-tur, aut loco incepto commenoremur, aut dū peregrina recensemus, que ante pedes nostros sunt, prætermittamus.

Nonus fons Intentionis, sacra litera.

CAPUT XI.

Verū ista omnia humanæ sapientiae in-uenia, licet exquisissima, quota portio sunt diuinæ sapientiae? Praelate, vt cetera, hoc à D. Augustino dictum est.

Quantum autem minor est auri, argenti, vestilq; copia, quam de AEgypto secum ille populus abstulit, in comparatione diuitiarū, quas postea Hierosolymæ consecutus est, quæ maximè in Salomone rege ostenduntur, tanta sit cuncta scientia, que quidem est v-

triis collecta de libris gentium, si diuinarum scripturarum scientie comparetur. Nam quicquid homo extra dicicerit, si noxiū est, ibi damatur: si v̄ ille est, ibi incauitur. Et eum ibi quisque inuenierit omnia, quæ utili-ter alibi diicit, multò abundantius ibi inue-niet ea, quæ nūl quam omoīō ibi, sed in illarum tantummodo scripturarum mirabili-itudine, & mirabilii humilitate discun-tur. Diuīs vero Cyprianus lib. singulari de Cypr. l'ā de spectaculis scripture miracula sic explicat, spectaculis ubi Christianum a spectaculis auertens, ad scripturas aduocat omni theatro praestabi-liores.

Scripturis sacris incumbat Christianus si-deis, ibi inueniet condigna fidei spectacula: videbit instituentem Deum mundum suum, & cum ceteris animalibus hominis illam ad-mirabilem fabricam, melioremque facien-tem: spectabit mundum in delictis suis: iusta-naus iugia, pio um præmia, impiorumq; sup-plicia: maria populo siccata, & de petra rur-fus populo maria porrecta: spectabit de celo descendentes messes, non ex areis, inspiciet flamina, transuersi siccos refranatis aquarum agminibus exhibentia. Videbit in quibus-dam fideli cun igne luctantem, religione superatas feras, & in mansuetudinem conuertas, intuebitur, & animas ab ipsa morte re-uocatas, &c. ad summum concludit scripturam sive theatrum miraculis referritissimum, & exclamat, quām hoc decorum spectaculum fratres, quām iucundum, quām necessarium. Nunquam finis esset dicendi, si de scripturæ excellentia, & auctoritate dicere vellem.

Annotabo tantum duos insignia Ethni-corum locos, qui cum in sacras literas inci-disser, & biblia nostra euoluissent, non poterunt eorum maiestate diffiteri. Primus est AEmiliij Apamenis Philosophi Platoni-ci, is cum Plotino præceptore, & Geminiano Romae clari nomis fuit, quem Proclus in commentarijs ad Timaeum Platonis, sape γενιαν Amelium nominat. Is cum legister a-pud Diuum Ioannem (IN PRINCPIO E-RAT VERBUM)miratus est, quod barbarus, vt ait ipse, homo ita fuerit philosophat⁹. Kajn τὸ δὲ βάπτεται οὐ κατοικεῖ τὴν τραχήν τοτε, καὶ ἀταξία καθεσηκότα πρέσβεας Cyril. ad. επα. καὶ θεοῦ ἔνας, διουπαρδός ἀπόλως γεγενέντος. Iul. 8. Οὐα. quod Cyrilus confirmat aduersus In-lianum.

Alter